

Cengiz Dağcı, Kırım'da doğmuştur. II. Dünya Savaşı'nı bütün dehşetiyle yaşamıştır. Savaşmış, esir düşmüştür. Savaş sürecinde Kırım'ı terk etmek zorunda kalmıştır. "Kırım Tatarlarının" toptan sürgün edilmelerine şahit olmuştur. Cengiz Dağcı, bu yönü itibarıyla gerçek bir travmanın adıdır.

O, ömrünün sonuna kadar yalnız yurdunu değil milletini de kaybeden adam olarak yaban ülkelerde yaşamak zorunda bırakılmıştır. Ayrı kaldığı vatanının ve milletin arasına bir daha dönmesi nasip olmamıştır. Bu yüzden olacak bütün romanlarında vatan özlemi, baskın bir duygudur. Doğal olarak eserlerinin ana temasını da ayrılık, acı, hasret ve hüznün üstüne oturtmuştur. Cengiz Dağcı, Türkiye'yi hiç görmediği halde bütün eserlerini 'annemin dili' dediği Türkiye Türkçesi ile yazmıştır.

Romanlarının adını da halkının çektiği çileleri, yaşadığı travmaları ve muhatap olduğu muameleleri anlatacak biçimde koymuştur.

Cengiz Dağcı, yazdığı romanlara verdiği isimle Kırım'ın "Yurdunu Kaybeden Adam"ların vatani olduğuna işaret eder. SSCB'nin el koyduğu Kırım topraklarına hayır "O Topraklar Bizimdi" diyerek itiraz eder. Bolşeviklerin yönetiminde ülkesinin, "Badem Dalına Asılı Bebekler" ülkesi haline getirildiğini yazar. O dönemlerde yaşananları "Korkunç Yıllar" olarak anlatır. İnsanlık dışı muamelelere tâbi tutulan, sürgün edilen, katledilen ve zulüm altında tutulan Tatarlar için "Onlar da İnsandı" diyerek, isyan eder.

"Onlar da İnsandı" adlı romanında yerinden yurdundan sökülerek sürgün edilen, hayvanlara dahi uygun görülmecek muamelelere tâbi tutulanların insan olduğunu şöyle anlatır: "Tanrım!, diyorum," Onlar da insan! "Acı onlara! Kendileri gibi, başkalarının da insan olduklarına inandır onları!.. Ötekiler, o hayvan gibi sürülüp götürülenler... Onlar da insandı!"

Cengiz Dağcı, Türklüğü bir "deniz" olarak görüyor, bey ve boy bağlamında milleti ayrıştırmanın milleti zayıflatacağına ve düşmana av haline getireceğine ve bunun da doğru olmadığına dikkat

çekmişti. O, bu düşüncesini 'Korkunç Yıllar' adlı romanında kahramanın ağzından şöyle aktarıyordu: "Bize Tatar diyorlar, Çerkez diyorlar, Türkmen diyorlar, Kazak diyorlar, Özbek diyorlar, Azer diyorlar, Karakalpak, Çeçen, Uygur, Kabardı, Başkırt, Kırgız diyorlar. Bunlar hep yalan! Deniz parçalanmaz. Biz Türk-Tatarız."

Türkçenin bu büyük yazarı, yurt hasretiyle dolu bir sürgün olarak çeşitli ülkelerde bulunmuş, sonunda da İngiltere'ye yerleşerek ömrünün kalan kısmını orada tamamlamıştır. O, vatanından ayrılırken âdeta vatanını da yüreğine sığdırıp kendisiyle beraber götürmüştür. O bunu şöyle anlatır: "Yurdumdan, son olarak 1942 yılının sonbaharında ayrıldım. Bu ayrılık çok acı oldu. Yurduma bir daha dönemeyeceğimi hissediyordum. İstasyonda anam, babam, kardeşlerim, hısım akrabam toplanmıştı... Tren son bir düdük daha çaldı, sonra lokomotifin bağrından fışkıran kara bir duman aramıza girerek bizi birbirimizden ayırdı. Kompartımanın penceresinden, elimizden alınmış ata topraklarına baktım, baktım... Bu topraklar, vagonların tekerlekleri altında yılların kanlı türküsünü söylüyordu. Bu türküyü saatlerce dinledim, sonra Allah'ım, Allah'ım diye yakardım, sen bizi ayırma bu topraktan! Bu toprak bizimdir. Atalarımızın mirasıdır. Aç, çıplak kalsak da bu toprakta olalım. Ölse de bu toprakta ölelim. Vatanım, vatanım! Dünyanın hangi köşesinde olursam olayım, ben yaşadıkça sen de bizimle beraber olacaksın."

Cengiz Dağcı, hayatı boyunca yurdunu ve insanlarını kaybeden bir adam olarak yalnız yaşamış ama asla vatan duygusunu kaybetmemiştir. Dediği gibi, yaşadıkça vatani ve vatandaşlarının çektikleriyle beraber olmuştur. Yazdıkları da zaten yaşadıklarının özetidir.

Cengiz Dağcı, 22 Eylül 2011 Perşembe günü Londra'daki evinde vefat etmiştir. O, bundan böyle dünya durdukça Türkçenin sesi ve milletin de çılgılığı olmaya eserleriyle devam edecektir. Yeniçağ

Özcan YENİÇERİ